

Список джерел інформації

1. Отт М., Тимченко О. Ким бути: кого шукають роботодавці та які спеціальності обирають студенти? URL: <https://voxukraine.org/uk/kim-butikogo-shukayut-robotodavtsi-ta-yaki-spetsialnosti-obirayut-studenti/>

2. Лисиця Н., Ус М. Вимоги роботодавців до компетентностей випускників економічних спеціальностей. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21925/1>

3. Аналіз вимог роботодавців до майбутніх фахівців економічного спрямування: знання та навичка майбутнього / soft skills vs hard skills. URL: <https://spa.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/8F.pdf>

УДК 334.722:330.341

Д. Галаян, д-р екон. наук, проф. (*ВДЕУ, Єреван, Вірменія*)

Т.М. Мкртчян, д-р екон. наук (*ВДЕУ, Єреван, Вірменія*)

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

С.О. Зубков, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДІ

Молодіжне підприємництво сприяє вирішенню низки соціально-економічних проблем будь-якої держави. На розвиток молодіжного підприємництва чинять вплив багато чинників, серед яких визначальне місце посідає інституціональна підтримка розвитку підприємницьких компетенцій молоді.

Основною метою дослідження було визначення впливу чинників освіти на здійснення підприємницької діяльності в Україні з погляду експертів. Рівень експертизи підтверджено відповідністю експертів, які взяли участь в опитуванні, не менше, ніж двом із п'яти критеріїв: досвід у підприємницькій діяльності, управлінні бізнесом або розробки політики підприємницької діяльності не менше трьох років; освіту у сфері управління бізнесом або подібне; академічна дослідна діяльність протягом останніх п'яти років; міжнародний досвід у різних заходах, пов'язаних із підприємництвом; представник державних органів розвитку економіки, бізнесу або підприємництва.

Основними індикаторами оцінки були політична та економічна стабільність у країні, безпека; державна підтримка молодіжного підприємництва; рівень бюрократії; наскільки легко почати свій бізнес (процедури, час, витрати); можливості отримання фінансування; законодавство, що підтримує підприємницьку діяльність; наскільки

податки сприятливі для розвитку підприємництва; рівень корупції; державні інструменти підтримки; наскільки сприяє молодіжному підприємництву середовище в різних навчальних закладах; можливості обміну досвідом.

На рисунку 1 подано оцінки індикаторів, що характеризують оцінки експертів сфери освіти на молодіжне підприємництво.

У розвитку молодіжного підприємництва, на думку експертів, вагоме значення має «Відкритість світового та європейського досвіду» (6,57), що посідає третє місце серед усіх досліджених індикаторів. Україна зацікавлена в розширенні міжнародного співробітництва на світовому і європейському рівні в напрямку розкриття підприємницького потенціалу молоді. Для українських студентів, молодих людей і вчених є багато можливостей отримати прогресивні знання і досвід міжнародного спілкування і співпраці за кордоном для того, щоб реалізувати їх у своїй країні. В Україні діють і реалізуються численні світові та європейські програми та гранти, спрямовані на активізацію молодіжної діяльності і підтримку ініціатив та ідей молоді, а також на реалізацію проектів, що становлять спільний інтерес для світової і європейської спільноти.

12. Відкритість світового та європейського досвіду (6,57)	9. Державні інструменти підтримки (5,5)	
	9.1. Пільги для молодіжного підприємництва (5,86)	9.2. Інформування молодих підприємців про державні інструменти підтримки (5,14)

Рис. 1. Оцінка стану молодіжного підприємництва за окремими індикаторами

На жаль, спостерігається слабо виражений вплив на молодіжне підприємництво індикатора «Державні інструменти підтримки» (5,5). Найбільш впливові аспекти відносяться до блоку «Пільги для молодіжного підприємництва, (менторінг, консультації, шкільні та студентські підприємства, бізнес-інкубатори тощо) інструменти підтримки» (5,86). Позитивним у розвитку підприємницьких компетенцій є функціонування бізнес-інкубаторів, хабів (як правило, в ІТ-сфері), бізнес-платформ, чисельність яких щороку зростає. Курси підприємництва є на біржах праці, в університетських програмах, як правило, присутні дисципліни з економіки, менеджменту, стартап-

проектів. Експерти вказали на наступні проблеми, вирішення яких може підвищити ступінь державної підтримки молодих підприємців: відсутність будь-яких спеціальних пільг для молодих підприємців в порівнянні з іншими учасниками малого і середнього бізнесу; консультації, як правило, є платними, а тому мало доступними для молодих підприємців; державні інструменти підтримки не знаходять реального втілення в реалізованих підприємницьких проєктах молоді.

У блоці «Інформованість підприємців про державні інструменти підтримки» (5,14) експерти відзначили широкий спектр можливостей отримання інформації про державні інструменти підтримки: веб-ресурси, реклама, ярмарки професій, вакансій тощо, проте, молоді люди можуть бути слабо обізнані з-за своєї громадянської і соціальної пасивності, відсутності мотивації.

УДК 378:004

М.А. Голованова, канд. техн. наук, доц. (*НАКУ «ХАІ», Харків*)

ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ЯК СКЛАДОВА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В епоху, ознаменовану наростаючим процесом діджиталізації вищої освіти, розвитком нових технологій, диверсифікацією профілів студентів, роль університету, покликаного викладати дисципліни, здатні протистояти викликам ХХІ ст., стає все більш важливим.

Розглянемо значення цифрових навичок та їх місце в системі якості вищої освіти. В останні роки розвинуті країни здійснили значні інвестування в цифрову інфраструктуру освіти та навчання, але слід зазначити, що значні диспропорції зберігаються як між країнами, так і всередині кожної країни.

Питання цифрових навичок у цьому контексті набуває вирішального значення не лише тому, що це дає можливість якісного розвитку усій системі освіти, а й тому, що відсутність цифрових навичок сьогодні є проблемою для всього європейського населення (понад 15% студентства не має базового рівня цифрових навичок).

Одним із найважливіших викликів є зміна системи освіти, яка вимагає більше навичок та компетенцій, щоб мати можливість реалізовувати свої громадянські права, грати активну роль і тим самим стимулювати соціальний, економічний та екологічний прогрес. Сьогодні освітні системи стають дедалі фундаментальними для економіки та суспільства майбутнього, а для того, щоб бути